

Студент 2 курсу
факультету міжнародних економічних відносин ХНЕУ

ПРОБЛЕМИ КУЛЬТУРИ ДІЛОВОГО СПІЛКУВАННЯ ПРИ ПРАЦЕВЛАШТУВАННІ СТУДЕНТІВ

Анотація. Розглянуто головні проблеми в процесі працевлаштування молоді в сучасних умовах. Обґрунтовано сукупність компетентностей, актуальних для спеціалістів туристичної галузі. Розглянуто та уточнено основні етапи співбесіди з роботодавцем. Визначено та запропоновано рекомендації студентам у процесі працевлаштування.

Аннотация. Рассмотрены основные проблемы при трудоустройстве молодежи в современных условиях. Обоснована совокупность компетентностей, актуальных для специалистов сферы туризма. Рассмотрены и уточнены основные этапы собеседования с работодателем. Определены и предложены рекомендации студентам при трудоустройстве.

Annotation. The main problems in employment of young people in the modern world have been discussed. The set of competencies necessary for specialists in tourism has been justified. The main stages of interview with an employer have been specified. Recommendations for students while seeking employment have been defined and offered.

Ключові слова: працевлаштування, співбесіда, компетентності.

Проблема працевлаштування студентів і випускників залишається однією з найгостріших проблем держави у сучасних соціально-економічних умовах. Економічна криза, високий рівень конкуренції на ринку праці, його перенасичення кадрами з вищою освітою – в таких умовах пошук шляхів надання економічної допомоги людям, які відчувають труднощі під час працевлаштування, залишається актуальним.

Найголовнішою перепорою при працевлаштуванні молодих спеціалістів є відсутність необхідного стажу та досвіду роботи за фахом. Але отримати робоче місце можна за умови, якщо студент максимально ефективно презентує себе, свої професійні та особистісні якості.

Багато вчених займались вивченням зазначеної проблеми, зокрема Бойко А. В. розробив певні аспекти психологічної допомоги для студентів при працевлаштуванні [1, с. 45]. Дейл Карнегі у своїх роботах розглядав проблему презентування і вдалого позиціонування себе в професійному колі [2, с. 69–80]. Грачиков В. А. та Грачикова Е. В. працювали над розробкою рекомендацій щодо ефективного пошуку робочого місця і займались проблемами працевлаштування молоді. Шеламова Г. М. у підручнику "Культура ділового спілкування при працевлаштуванні" визначила основні проблеми і розробила певні методичні рекомендації при працевлаштуванні [1, с. 7–16]. Однак кожний регіон функціонування молоді має свої особливості.

Метою статті є розробка практичних рекомендацій щодо працевлаштування студентів у Харківській області.

Молоді фахівці, які виходять на ринок праці після закінчення навчальних закладів, неминуче стикаються з різними труднощами під час працевлаштування. Незважаючи на високий інтелектуальний потенціал і мобільність, молодим людям не вистачає трудового досвіду за для отримання певної посади.

Основною проблемою, на думку автора, є те що, що у більшості випадків престижна робота залежить не лише від наявності диплома чи сукупності важливих професіональних якостей, а й від рівня культури ділового спілкування, здатності до самопрезентації.

Шеламова Г. М. пише, що для того, щоб пошук роботи не відкладався на невизначеній термін, треба використати при працевлаштуванні знання психології і культури ділового мовлення [1, с. 7]. Вчений вважає, що саме це має суттєвий вплив на позитивний результат під час пошуку робочого місця.

Культура ділового спілкування означає вміння будувати суспільні відносини, презентувати себе, а також культуру поведінки, яка характеризується певними діями, вчинками і формами, що засновані на моралі, дотриманні певних норм і правил. Дороніна М. С. зазначає, що культура – це набір найважливіших припущень, які позитивно сприймаються членами організації, відображаються у заявлених організацією цінностях, задають людям орієнтири їх поведінки і дій [3, с. 15].

Конев В. В. пропонує вважати, що основне враження про кандидата і його соціально-психологічні

роботодавець вирішує саме в момент зустрічі з ним. За статистичними даними у 90 % людей, які зустрілись вперше, враження складається протягом 5 хвилин. Тому слід зазначити, що зустріч з роботодавцем потребує попередньої підготовки.

Структура ділової бесіди та рекомендації щодо її змісту під час працевлаштування зображена на рис. 1.

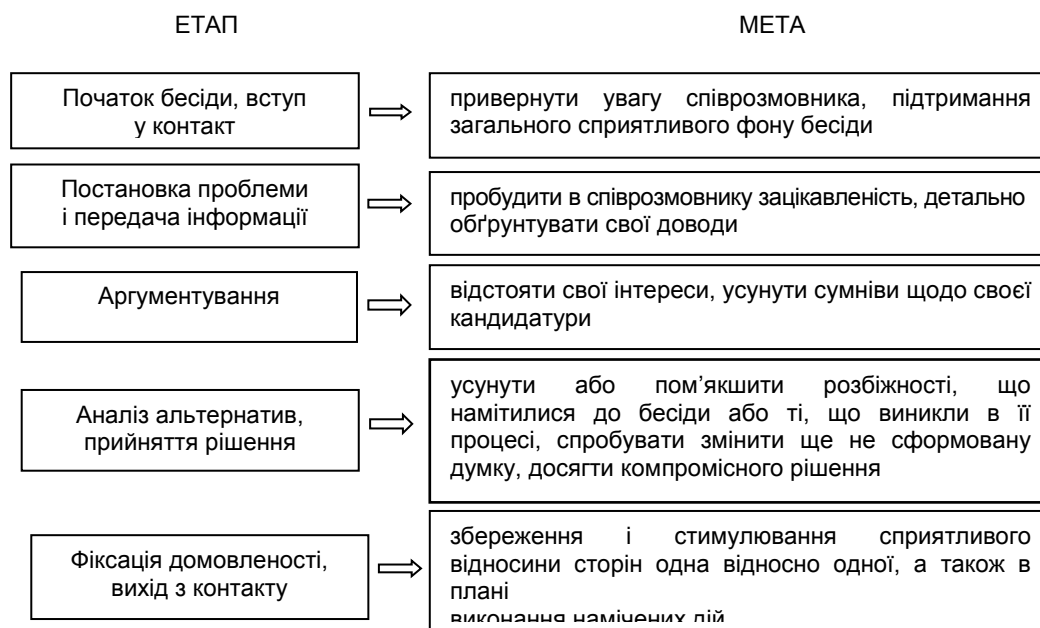

Рис. 1. Структура ділової бесіди при працевлаштуванні

За результатами проведеного дослідження оголошень про пошук роботи були виявленні проблеми і розроблені деякі рекомендації щодо працевлаштування в сучасних умовах на прикладі студентів і випускників за спеціальністю туризм на рис. 2.

Рис. 2. Рекомендації при працевлаштуванні студентів і випускників сфери туризму

Тому студент повинен бути впевненим, що він має достатньо знань і навичок у цій сфері діяльності і зможе використати їх на практиці, – тільки тоді студент є більш конкурентоспроможним на ринку праці. Студент повинен перекопати, що освіта, яку він отримує в університеті, є не тільки

сукупністю теоретичних знань, а й практичними вміннями. Адже "велика мета освіти, – писав Герберт Спенсер, – не знання, а сукупність дій".

У сучасних умовах студент все частіше відчуває себе зайвим на ринку праці. Брак вільних робочих місць, відсутність роботи за спеціальністю, низька територіальна мобільність як наслідок нерозвиненості соціальної інфраструктури призводять до невпевненості молоді в завтрашньому дні. Проблема безробіття молоді є однією з найактуальніших на сьогодні. Роботодавці часто висувають умови, які не може задовольнити молодь. Це пояснюється тим, що основною вимогою є досвід роботи у певній сфері. Єдиним виходом із цього замкнутого кола є вдосконалення культури ділового спілкування при працевлаштуванні, намагання випускника довести свої конкурентні переваги і переконати роботодавця в необхідності взаємовигідних відносин. Цього можна досягти шляхом використання прийомів самопрезентації і знань психологічних факторів сприйняття. Студент повинен компенсувати брак досвіду знаннями культури ділового спілкування, дотримуючись зазначених рекомендацій.

Наук. керівн. Дороніна М. С.

Література: 1. Шеламова Г. М. Культура делового общения при трудоустройстве : учебн. пособ. / Г. М. Шеламова. – М., 2009. – 64 с. 2. Карнеги Д. Как завоевать друзей и оказывать влияние на людей / Д. Карнеги ; пер. с англ. – М. : Вильямс, 1990. – 211 с. 3. Дороніна М. С. Культура ділового спілкування і партнерства : навч. посібн. / М. С. Дороніна. – Х. : ХНЕУ, 2011. – 224 с. 4. Константинова М. А. Трудоустройство молодого специалиста : методические рекомендации для студентов / Константинова М. А. – К. : Пресс, 2012. – 53 с. 5. Бойко Г. В. Психологическая помощь при трудоустройстве студентов старших курсов ВУЗов / Г. В. Бойко. – М. : ИНФРА-М, 2010. – 51 с.